

УДК 341.1/.8

DOI: <https://doi.org/10.33098/3083-726X.2026.1.33.161-167>

СПІВВІДНОШЕННЯ ПРАВА УКРАЇНИ ТА МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

Перепьолкін Сергій*

*завідувач кафедри міжнародного права Навчально-наукового інституту права та міжнародно-правових відносин Університету митної справи та фінансів, доктор юридичних наук, професор (м. Дніпро, Україна) ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2914-5898>

Статтю присвячено одному з найбільш актуальних питань теорії та правозастосування в правовій системі України, а саме співвідношенню права України та міжнародного права. Знаходження узгодженої відповіді на це питання є вкрай важливим як для представників науки теорії державного права, так і для вчених, що досліджують міжнародне право. Особливої актуальності обрана для дослідження тема має для належного забезпечення реалізації стратегічного курсу нашої держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору. Метою роботи є залучення до дискусії представників вітчизняної правничої науки щодо зміни підходу до обґрунтування відповіді на питання співвідношення права України з міжнародним правом, а також наведення аргументів щодо того, що в праві України відображено саме моністичну теорію верховенства міжнародного права над національним правом. Задля досягнення визначеної мети дослідження використовувалися такі методи наукового пізнання: історико-правовий; системно-структурний; порівняльно-правовий; аналізу; синтезу. За підсумками проведеного дослідження наголошується на тому, що на сучасному етапі розвитку нашої держави співвідношення права України з міжнародним правом здійснюється з урахуванням ознак моністичної теорії верховенства міжнародного права над національним правом. Наголошується на потребі зміни підходу аргументації позиції щодо співвідношення права України з міжнародним правом. З цією метою дослідникам пропонується комплексно аналізувати не лише положення Конституції України, а також й інших нормативно-правових актів України і чинних міжнародних договорів. Крім цього, значної уваги слід приділяти аналізу змісту інших форм національного права та правозастосовної практики, зокрема, практики судових органів України. Викладені у статті положення можуть бути використані у науково-дослідній роботі, правозастосовній діяльності та у навчальному процесі.

Ключові слова: теорія права, форми права, міжнародне право, національне право, нормативно-правові акти України, міжнародні договори, практика судових органів.

© Перепьолкін С., 2026
Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0

Перепьолкін С. Співвідношення права України та міжнародного права. *Art of Justice*. Редакційно-видавничий відділ Університету Короля Данила, 2026. Вип. 1 (33). С. 161-167. DOI: <https://doi.org/10.33098/3083-726X.2026.1.33.161-167>

Постановка проблеми

Від дня проголошення України незалежною демократичною державою і дотепер питання співвідношення права України з міжнародним правом залишається невирішеним. Багато в чому така ситуація стала можливою з огляду на існуючі розбіжності щодо розуміння сутності національного (державного або внутрішньодержавного) права та міжнародного права, класифікації форм національного права та міжнародного права, виду відображеної в законодавстві України теорії співвідношення міжнародного права та державного права тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Проведений аналіз досліджень і публікацій засвідчив, що загалом наукова дискусія щодо співвідношення національного права з міжнародним правом триває вже понад століття. Так, на думку М. І. Козюбри (2016, с. 3), її було започатковано ще у XIX ст. представниками внутрішнього, національного права, зокрема такими відомими

німецькими фахівцями в галузі державного права, як П. Лабанд, Г. Еллінек, Р. Ієринг та ін. Однак досить скоро центр дослідження цієї проблеми перемістився в міжнародне право.

В Україні різним аспектам співвідношення національного права з міжнародним правом, зокрема і щодо співвідношення права України з міжнародним правом, присвятили свої праці різні вчені-міжнародники, серед яких доречно загадати про: М. О. Баймуратова, О. В. Бігняка, М. В. Буроменського, В. Г. Буткевича, А. В. Войціховського, В. Н. Денисова, В. В. Мицика, Т. Л. Сироїд тощо. Приділяють увагу обговоренню цього питання і представники теорії права та різних національних галузей права. Однак, незважаючи на те, що такі дослідження здійснюються майже від проголошення незалежності нашої державою, дотепер дійти згоди щодо однозначної відповіді на це питання не вдалося.

Дослідники вкрай рідко для аргументації власної позиції щодо співвідношення права України з міжнародним правом комплексно аналізують законодавство України та інші форми національного права. Майже поза їхньою увагою залишається практика судових органів України. Можливо саме тому домінуючим у вітчизняній правничій науці залишається підхід, відповідно до якого відповідь на питання співвідношення права України з міжнародним правом вибудовується виключно на основі визначеного в законодавстві України місця міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України (ВРУ) (Падалка, 2023). Вкрай рідко дослідники намагаються проаналізувати особливості співвідношення з правом України правил міжнародного права, що закріплені в інших формах (Акуленко та ін., 2006), наприклад, у формі актів міжнародних організацій (Волоско, 2014). Зазвичай дослідники акцентують увагу на класифікації та характеристиці теорій співвідношення національного права з міжнародним правом (Панченко, Ткаченко, Підлісний, 2023).

Мета статті

Мета статті полягає у залученні до дискусії представників вітчизняної правничої науки щодо зміни підходу до обґрунтування відповіді на питання співвідношення права України з міжнародним правом, а також у наведенні аргументів щодо того, що в праві України відображено саме моністичну теорію верховенства міжнародного права над національним правом.

Виклад основного матеріалу дослідження

Питання співвідношення міжнародного права та права України сприймається багатьма його дослідниками неоднозначно. З огляду на це, вчених, які досліджують це питання, можна розділити на дві групи.

До першої групи належать представники правничої доктрини, на думку яких в національному праві ситуація щодо співвідношення міжнародного права з правом України регламентується на засадах теорії верховенства національного права над міжнародним правом. В обґрунтування своєї позиції науковці посилаються на положення ч. 2 ст. 8 та ст. 9 Конституції України. Так, згідно з ч. 2 ст. 8 Конституції України: «Конституція України має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй». Щодо ст. 9, то у ній зазначено таке: «Чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України. Укладення міжнародних

договорів, які суперечать Конституції України, можливе лише після внесення відповідних змін до Конституції України»¹.

При цьому вчені зазвичай ототожнюють принципи та норми міжнародних договорів у цілому з усіма можливими видами принципів і норм міжнародного права.

До речі, слід зазначити, що посилаючись на такі положення законодавства України: «Якщо міжнародним договором України, який набрав чинності в установленому порядку, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені у відповідному акті законодавства України, то застосовуються правила міжнародного договору»², представники другої групи вчених доводять думку про те, що в праві України визнається верховенство міжнародного права над національним правом. Отже, і в цьому випадку мова йде про принципи та норми міжнародних договорів.

Водночас як право України не можна ототожнювати лише із законодавством як однією з його форм, так і міжнародне право не слід ототожнювати лише з принципами та нормами міжнародних договорів. З цього приводу доречно навести положення з рішення Конституційного Суду України у справі № 1-33/2004 від 2 листопада 2004 р. № 15-рп/2004, в якому зазначено: «... право не обмежується лише законодавством як однією з його форм, а включає й інші соціальні регулятори, зокрема норми моралі, традиції, звичаї тощо, які легітимовані суспільством і зумовлені історично досягнутим культурним рівнем суспільства»³.

Отже, і зміст міжнародного права утворюють не лише правила поведінки, закріплені у формі міжнародних договорів. Йому також властиві принципи та норми, закріплені у формі міжнародної ввічливості, моралі, традицій, звичаїв, актів міжнародних організацій тощо.

З огляду на це, характеристика питання співвідношення міжнародного права з правом України на основі виключно положень Конституції України від 28 червня 1996 р., Закону України «Про міжнародні договори» від 29 червня 2004 р. та інших законів (кодексів) є неповною та потребує доповнення.

Першоосновою для цього мають бути положення Декларації про державний суверенітет України від 16 липня 1990 р., у яких зазначається: «Українська РСР визнає перевагу загальнолюдських цінностей над класовими, пріоритет загальноновизнаних норм міжнародного права перед нормами внутрішньодержавного права»⁴.

Важлива роль у вирішенні цього питання належить також положенням ст. 3 Закону України про правонаступництво України від 12 вересня 1991 р., а саме: «Закони УРСР та інші акти, ухвалені Верховною Радою УРСР, діють на території України, оскільки вони не суперечать законам України, ухваленим після проголошення незалежності України»⁵.

На окрему увагу заслуговує також Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ «Про застосування судами міжнародних договорів України при здійсненні правосуддя» від 19 грудня 2014 р. № 13. У тексті цієї Постанови, зокрема, зазначається, що чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана ВРУ у формі ратифікації, та договори, які не потребують ратифікації й затверджені у формі указу Президента України або постанови Кабінету

¹ Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 20.04.2026).

² Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06.2004 № 1906-IV. Відомості Верховної Ради України, 2004, № 50, ст. 540.

³ Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 69 Кримінального кодексу України (справа про призначення судом більш м'якого покарання) від 2 листопада 2004 року № 15-рп/2004. Офіційний вісник України. 2004. № 45, Ст. 2975.

⁴ Декларація про Державний суверенітет України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12#Text> (дата звернення: 20.04.2026).

⁵ Про правонаступництво України: Закон України від 12.09.1991 № 1543-XII. Відомості Верховної Ради України, 1991, № 46, ст. 617.

Міністрів України, є частиною національного законодавства України (ч. 1 ст. 9 Конституції України, ч. 1 ст. 3, ст. 12, ст. 19 Закону України «Про міжнародні договори» 2004 р.)¹.

Додатково зазначимо, що відповідно до ч. 1 та ч. 3 ст. 9 Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 р., під законодавством України слід розуміти взаємопов'язану та упорядковану систему нормативно-правових актів України і чинних міжнародних договорів. Акцентуємо увагу на тому, що частиною законодавства України визнаються як чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана ВРУ, так й інші чинні міжнародні договори України².

У зв'язку з цим, з урахуванням положень Постанови Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ «Про застосування судами міжнародних договорів України при здійсненні правосуддя» від 19 грудня 2014 р. № 13, суди, застосовуючи міжнародні договори України під час здійснення правосуддя, мають ураховувати, що частиною національного законодавства слід розглядати не тільки ратифіковані ВРУ міжнародні договори України, але й ті міжнародні договори, згоду на обов'язковість яких надано в інших формах, погоджених сторонами, наприклад, шляхом «підписання», «прийняття», «затвердження» і «приєднання», за допомогою яких держава виражає в міжнародному плані свою згоду на обов'язковість для неї договору³.

Проведений аналіз судової практики на прикладі законодавства України з питань митної справи щодо цього засвідчив, що вітчизняні суди, здійснюючи правосуддя: встановлюють співвідношення приписів статей Митного кодексу України з відповідними принципами і положеннями міжнародних договорів, наприклад, Генеральної угоди з тарифів і торгівлі; констатують факти побудови окремих інститутів національного митного права на основі загальних принципів, прийнятих у міжнародній практиці, наприклад, національної системи визначення митної вартості товарів; визнають міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надавалася Президентом України, частиною національного законодавства, наприклад, Міжнародної конвенції про гармонізовану систему опису та кодування товарів від 14 червня 1983 р.; згадують про міжнародно-правові стандарти, на які зорієнтоване українське митне законодавство, наприклад, Угоду про застосування ст. VII ГАТТ від 15 квітня 1994 р. тощо. Відповідні приклади можна побачити у різних рішеннях судів України, зокрема в: Рішенні Харківського окружного адміністративного суду від 14 червня 2018 р. № 820/2557/18 у справі за адміністративним позовом Приватного підприємства «Торговий дім «Золота миля» до Харківської митниці ДФС про визнання протиправними та скасування актів⁴; Рішенні Харківського окружного адміністративного суду від 18 листопада 2019 р. № 520/8424/19 у справі за позовом Товариства з обмеженою відповідальністю «АРОМАРОС-У» до Головного управління ДФС у Харківській області про скасування податкових повідомлень-рішень⁵; Рішенні Дніпропетровського окружного адміністративного суду від 23 грудня 2019 р. у справі № 160/9312/19 за адміністративним позовом товариства з обмеженою відповідальністю

¹ Про застосування судами міжнародних договорів України при здійсненні правосуддя: Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 19 груд. 2014 р. № 13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0013740-14> (дата звернення: 20.04.2026).

² Про правотворчу діяльність: Закон України від 24 серп. 2023 р. № 3354-IX. Відомості Верховної Ради України, 2023, № 93, ст. 364.

³ Про застосування судами міжнародних договорів України при здійсненні правосуддя: Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 19 груд. 2014 р. № 13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0013740-14> (дата звернення: 20.04.2026).

⁴ Рішення Харківського окружного адміністративного суду у справі за адміністративним позовом Приватного підприємства «Торговий дім «Золота миля» до Харківської митниці ДФС про визнання протиправними та скасування актів від 14 черв. 2018 р. № 820/2557/18. URL: <https://youcontrol.com.ua/ru/catalog/court-document/74727851/> (дата звернення: 20.04.2026).

⁵ Рішення Харківського окружного адміністративного суду у справі за позовом Товариства з обмеженою відповідальністю «АРОМАРОС-У» до Головного управління ДФС у Харківській області про скасування податкових повідомлень-рішень від 18 листоп. 2019 р. № 520/8424/19. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/85801128> (дата звернення: 20.04.2026).

«Інженерні світлотехнічні технології» до Київської міської митниці ДФС про визнання протиправними та скасування рішень¹; Рішенні Полтавського окружного адміністративного суду від 2 січня 2020 р. № 440/4426/19 у справі за позовом до Полтавської митниці ДФС про визнання протиправним та скасування рішення, зобов'язання вчинити певні дії тощо².

Мали місце в практиці судів України і приклади визнання частиною законодавства України правил поведінки міжнародного права, закріплення яких здійснювалося не у формі міжнародного договору. Зокрема одним із таких прикладів є розроблені ще у 1936 р. міжнародною неурядовою організацією «Міжнародна торгівельна палата» Міжнародні правила інтерпретації комерційних термінів³, які дотепер перевидаються цією ж організацією.

Прикладом регламентації співвідношення правил поведінки міжнародного права, формою закріплення яких не є міжнародні договори, з правилами поведінки права України тривалий час були положення ч. 4 ст. 265 Господарського кодексу України від 16 січня 2003 р., а саме: «Сторони для визначення умов договорів поставки мають право використовувати відомі міжнародні звичаї, рекомендації, правила міжнародних органів та організацій, якщо це не заборонено прямо або у виключній формі цим Кодексом чи законами України»⁴. Цей Кодекс втратив чинність із дня введення в дію Закону України «Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб» № 4196-IX від 9 січня 2025 р.

Ще один такий приклад складають положення Повітряного кодексу України від 19 травня 2011 р. Так, відповідно до положень ч. 3 та ч. 4 ст. 11 цього Кодексу: «Авіаційні правила України розробляються відповідно до стандартів і рекомендованої практики Міжнародної організації цивільної авіації, нормативних актів Міжнародної асоціації повітряного транспорту, Європейської асоціації з безпеки аеронавігації (Євроконтролю), Європейського агентства з безпеки польотів, інших міжнародних авіаційних організацій та з урахуванням законодавства Європейського Союзу в галузі цивільної авіації. ... Усі технічні терміни і визначення, що вживаються в цьому Кодексі та в нормативно-правових актах, прийнятих на його основі, тлумачаться відповідно до визначень, що містяться у стандартах і рекомендованій практиці Міжнародної організації цивільної авіації, нормативних актах Міжнародної асоціації повітряного транспорту, Європейської організації з безпеки аеронавігації (Євроконтролю), Європейського агентства з безпеки польотів, а також з урахуванням законодавства Європейського Союзу у галузі цивільної авіації»⁵.

Важливе значення для розкриття питання співвідношення міжнародного права з правом України належить положенням Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» від 23 лютого 2006 р., відповідно до статей якого практику Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) в Україні визнано джерелом права⁶.

¹ Рішення Дніпропетровського окружного адміністративного суду за адміністративним позовом товариства з обмеженою відповідальністю «Інженерні світлотехнічні технології» до Київської міської митниці ДФС про визнання протиправними та скасування рішень від 23 груд. 2019 р. у справі № 160/9312/19. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/87611255> (дата звернення: 20.04.2026).

² Рішення Полтавського окружного адміністративного суду у справі за позовом до Полтавської митниці ДФС про визнання протиправним та скасування рішення, зобов'язання вчинити певні дії від 2 січ. 2020 р. № 440/4426/19. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/86743630> (дата звернення: 20.04.2026).

³ Постанова Дніпропетровського окружного адміністративного суду від 23 черв. 2011 р. у справі № 2а/0470/3371/11. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/17772812> (дата звернення: 20.04.2026).

⁴ Господарський кодекс України: за станом на 20 квітня 2026 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 20.04.2026).

⁵ Повітряний кодекс України: за станом на 20 квітня 2026 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17#Text> (дата звернення: 20.04.2026).

⁶ Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 № 3477-IV. Відомості Верховної Ради України, 2006, № 30, ст. 260.

До цього слід додати, що в статтях окремих нормативно-правових актів України¹ на обов'язковості врахування практики ЄСПЛ² також наголошується у зв'язку з потребою забезпечення належного застосування принципу верховенства права³.

Крім цього, відповідно до положень ч. 5 ст. 55 Конституції України, безпосередній вплив на право України поряд із практикою ЄСПЛ може також здійснювати практика інших міжнародних судових установ і відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна, і до яких кожен має право після використання всіх національних засобів юридичного захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод⁴.

Важливого значення під час дослідження питання співвідношення міжнародного права з правом України слід також надавати правовому аналізу практичної діяльності нашої держави у міжнародних відносинах, зокрема виконанню міжнародних зобов'язань на основі загальновизнаних принципів і норм міжнародного права.

Висновки

В умовах підтримання мирного і взаємовигідного співробітництва з членами міжнародного співтовариства за загальновизнаними принципами і нормами міжнародного права та підтвердження європейської ідентичності Українського народу і незворотності європейського та євроатлантичного курсу України, зокрема щодо набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору, остаточне усунення розбіжностей у відповідях на питання співвідношення права України з міжнародним правом має відбутися якнайшвидше. З цією метою дослідникам пропонується комплексно аналізувати не лише положення Конституції України, а також й інших нормативно-правових актів України і чинних міжнародних договорів. Крім цього, значної уваги слід приділяти аналізу змісту інших форм національного права та правозастосовної практики, зокрема практики судових органів України. Як підсумок пропонується визнати, що в праві України відображено саме моністичну теорію верховенства міжнародного права над національним правом.

Перспективи подальших наукових розвідок

Подальше наукове обговорення проблематики співвідношення права України з міжнародним правом залишається актуальним. Це стосується як загального міжнародного права, наприклад, в частині доктринального тлумачення та реалізації на практиці імперативних норм загального міжнародного права (*jus cogens*) у правовій системі України, так і спеціального міжнародного права, наприклад, встановлення співвідношення права Європейського Союзу з правом України тощо.

Список використаних джерел

1. Козюбра М. І. Співвідношення національних і міжнародних правових систем. *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки*. 2016. Т. 181. С. 3–11.
2. Панченко І. М., Ткаченко О. М., Підлісний Є. В. Співвідношення міжнародного і внутрішньодержавного права: теоретичні аспекти. *Академічні візії*. 2023. Вип. 15. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.7568450>

¹ Кодекс адміністративного судочинства України: за станом на 20 квітня 2026 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text> (дата звернення: 20.04.2026).

² Кримінальний процесуальний кодекс України: за станом на 20 квітня 2026 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення: 20.04.2026).

³ Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. Відомості Верховної Ради України, № 40–41, ст. 379.

⁴ Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 20.04.2026).

3. Падалка М. А. Взаємодія міжнародного права з національною системою України. *Наукові записки. Серія: право*. 2023. Вип. 14. С. 268–272. DOI: <https://doi.org/10.36550/2522-9230-2023-14-268-272>
4. Взаємодія міжнародного права з внутрішнім правом України : монографія / В. І. Акуленко та ін.; за ред. В. Н. Денисова. Київ : Юстиніан, 2006. 672 с.
5. Волоско Я. Взаємодія актів міжнародних організацій з національним правом: загальнотеоретичні аспекти. *Вісник Львівського університету. Серія: міжнародні відносини*. 2014. Вип. 35. С. 101–106.

References

1. Koziubra, M. I. (2016). Spivvidnoshennia natsionalnykh i mizhnarodnykh pravovykh system [National and International Legal Systems Correlation]. *Naukovi zapysky NaUKMA. Yurydychni nauky*, 181, 3–11. [in Ukrainian].
2. Panchenko, I. M., Tkachenko, O. M., Pidlisnyi, Ye. V. (2023). Spivvidnoshennia mizhnarodnoho i vnutrishnodержавного права: teoretychni aspekty [Correlation between international and domestic law: theoretical aspects]. *Akademichni vizii*, 15. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7568450> [in Ukrainian].
3. Padalka, M. A. (2023). Vzaiemodiia mizhnarodnoho prava z natsionalnoiu systemoiu Ukrainy [Interaction of International Law With the National System of Ukraine]. *Naukovi zapysky. Seriia: pravo*, 14, 268–272. <https://doi.org/10.36550/2522-9230-2023-14-268-272> [in Ukrainian].
4. Vzaiemodiia mizhnarodnoho prava z vnutrishnim pravom Ukrainy (2006). V. I. Akulenko ta in.; za red. V. N. Denysova [Interaction of international law with the domestic law of Ukraine.]. Kyiv : Yustynian, 672. [in Ukrainian].
5. Volosko, Ya. (2014). Vzaiemodiia aktiv mizhnarodnykh orhanizatsii z natsionalnym pravom: zahalnoteoretychni aspekty [The Interaction of International and Domestic Law: General and Theoretical Aspects]. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Seriia mizhnarodni vidnosyny*, 35, 101–106. [in Ukrainian].

INTERRELATION OF UKRAINIAN LAW AND INTERNATIONAL LAW

Perepolkin Serhii*

*Head of the Department of International Law of the Educational and Scientific Institute of Law and International Legal Relations of the, Doctor of Law, Professor University of Customs and Finance (Dnipro, Ukraine)

The article is devoted to one of the most pressing issues of legal theory and practice within the legal system of Ukraine, namely the interrelation between Ukrainian law and international law. Finding a coherent answer to this question is extremely important both for scholars of the theory of state and law and for researchers studying international law. The chosen topic is of particular relevance for ensuring the proper implementation of our state's strategic course toward obtaining full membership of Ukraine in the European Union and the North Atlantic Treaty Organization. The objective of this work is to engage representatives of domestic legal scholarship in a discussion on revising the approach to substantiating the answer to the question of the interrelation between Ukrainian law and international law, as well as to present arguments that Ukrainian law reflects the monist theory of the supremacy of international law over domestic law. In order to achieve the stated research objective, the following methods of scientific inquiry were used: the historical-legal method; the system-structural method; the comparative-legal method; analysis; and synthesis. The study concludes that, at the present stage of Ukraine's development, the correlation between Ukrainian law and international law reflects the characteristics of the monist doctrine of the primacy of international law over national law. The study highlights the necessity of revising the approach to justifying views on the relationship between Ukrainian law and international law. To this end, researchers are advised to carry out a comprehensive analysis not only of the Constitution of Ukraine, but also of other national normative legal acts and binding international treaties. Furthermore, significant attention should be devoted to other sources of national law and law-enforcement practice, particularly the case law of Ukrainian courts. The findings presented in the article can be applied in scientific research, law enforcement activities, and the educational process.

Key words: theory of law, sources of law, international law, national law, normative legal acts of Ukraine, international treaties, case law of judicial bodies.

Дата першого надходження статті до видання: 24.04.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 19.05.2026
Дата публікації: 29.06.2026